Cyanobacteria. Виявлено, що найбільше видове багатство і таксономічне різноманіття мікрофітобентосу притаманне річці Горенка, яка протікає у рекреаційній зоні, найменше – річкам Нивка, Сіверка, і Сирець, які знаходяться під суттєвим антропогенним впливом.

Список літератури

1. Вишневський В. І. Малі річки Києва. К.: Інтерпрес ЛТД, 2013. 84 с.
2. Ларіонова Д. П., Давидов О. А. Мікрофітобентос природного водотоку м. Києва. *Перспективи гідроекологічних досліджень в контексті проблем довкілля та соціальних викликів*: Мат. VIII з'їзду Гідро-екологічного товариства України. Київ, 2019. с. 55-57.
3. Методи гідроекологічних досліджень поверхневих вод / за ред. В. Д. Романенка. НАН України, Ін-т гідробіології. К.: ЛОГОС, 2006. 408 с.
4. Стецюк В. В., Романчук С. П., Щур Ю. В. та ін. Київ як екологічна система: природа-людина-виробництво-екологія. Київ: Центр екологічної освіти та інформації, 2001. 259 с.

УДК [581.526.323:581.55](282.247.32)

ОСНОВНІ ВИДИ МІКРОФІТОБЕНТОСУ У ПРОЦЕСАХ ОБМІНУ ВИДІВ У КОНТУРНИХ АЛЬГОУГРУПОВАННЯХ ЗАТОКИ СОБАЧЕ ГИРЛО (УКРАЇНА)

Давидов О. А., Козійчук Е. Ш., Железняк Н. І., Жорова А. В.

Інститут гідробіології Національної академії наук України, Київ
E-mail: elina.koziychuk@gmail.com

Вивчення контурних альгоугруповань (мікрофітобентосу та фітоепіфітону) є актуальним у контексті дослідження обміну видів між водоростевими угрупованнями у різнотипних водних об'єктах.

Результати дослідження обміну видів у контурних альгоугрупованнях затоки Собаче Гирло – елементу придаткової мережі річкової ділянки Канівського водосховища – узагальнені в оригінальній публікації [2]. Разом із тим постає необхідність не тільки у встановленні спільних видів водоростей у контурних

угрупованнях, але й виділенні серед них видів мікрофітобентосу, які відіграють важливу роль у процесах обміну видами з фітоепіфітоном.

Дослідження проводили у червні 2023 р. у затоці Собаче Гирло (50,515321 п.ш., 30,523015 с.д.). Проби мікрофітобентосу відбирали мікробентометром МБ-ТЄ у трьох повторностях на слабкозамуленому піску на глибині 0,5–1,0 м у місцях поблизу заростей *Sparganium* sp. Відбір та камеральну обробку альгологічних проб проводили за загальноприйнятою методикою [1].

За результатами досліджень, серед ідентифікованих у мікрофітобентосі 60 видів та внутрішньовидових таксонів, включно з номенклатурним типом виду (ввт), та 40 ввт у фітоепіфітоні встановлено, що спільними для обох альгоугруповань є 22 ввт. На дні серед спільних видів водоростей основна роль у формуванні кількісних показників як чисельності, так і біомаси належала Bacillariophyta. Основними видами у мікрофітобентосі визначено 5 видів діатомових, які формували найвищі показники рясності серед спільних видів. Зокрема, частка *Staurosira construens* Ehrenberg досягала 71% чисельності та 24% біомаси, а частка інших чотирьох видів: *Aulacoseira granulata* (Ehrenberg) Simonsen, *Navicula cryptocephala* Kützing, *Melosira varians* C. Agardh та *Hyppodonta capitata* (Ehrenberg) Lange-Bertalot, Metzeltin & Witkowski складала 7% від загальної чисельності та 19% біомаси серед спільних видів. Виділені основні види мікрофітобентосу у фітоепіфітоні були ще більш значущими, оскільки їхня частка у чисельності 95%, а у біомасі – 92%.

Таким чином, за результатами досліджень, серед спільних видів для мікрофітобентосу та фітоепіфітону виділено п’ять основних, які відіграють вагому роль у формуванні їхніх показників рясності як на дні водойми, так і в обростаннях вищих водяних рослин.

Список літератури

1. Методи гідроекологічних досліджень поверхневих вод / за ред. В. Д. Романенка. Київ: ЛОГОС, 2006. 408 с.
2. Zhorova A. V., Hryhoriyeva H. Ye., Semenyuk N. Ye., Davydov O. A., Koziychuk E. Sh. Spatial dynamics and

interrelations of contour algal communities in the upper section of the Kaniv Reservoir (Dnieper River, Ukraine). Hydrobiological Journal. 2025. Vol. 61, N 4. P. 3–23.

УДК 574.583 (28) + 581.526.325

АНАЛІЗ ЗВ'ЯЗКІВ ПІГМЕНТНИХ ПОКАЗНИКІВ ВОДОРОСТЕЙ З ГІДРОХІМІЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ ВОДИ ВИСОКОЕВТРОФНИХ СТАВКІВ ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ «ОЛЕКСАНДРІЯ» (м. БІЛА ЦЕРКВА, УКРАЇНА)

Медведь В. О., Харченко Г. В., Горбатюк Л. О.

Інститут гідробіології НАН України,
E-mail: vika_med@i.ua

Вміст біогенних речовин у водному середовищі відносять до чинників першого порядку, які визначають кількісні та якісні параметри розвитку фітопланктону [1, 2]. В першу чергу це стосується неорганічних сполук азоту (NH_4^+, NO_2^-, NO_3^-) і фосфору ($P_{неорг}$), потреба в яких відрізняється у водоростей не тільки різних систематичних груп, але й у межах одного відділу [Цит. по 1]. До чинників першого порядку також відноситься величина відношення $N_{неорг}/P_{неорг}$, що визначає кількісні та якісні параметри розвитку фітопланктону. У літературі є відомості про те, що для різних видів прісноводного фітопланктону оптимальне співвідношення $N_{неорг}/P_{неорг}$ коливається від 4,1 до 133,3 [Цит по 4]. Азот та фосфор належать до найважливіших елементів біополімерів клітини. Зміна їх концентрації та форми сполук азоту у воді впливають на ріст, розмноження та пігментні характеристики водоростей. Вміст хлорофілу *a* в одиниці об'єму води належить до найважливіших біологічних показників, що враховується при оцінці якості води та біопродуктивності водойм. Концентрація і форма азотвмісних сполук, а також кількість неорганічного фосфору дають певний вплив на пігментні характеристики водоростей планктону [1, 2].

Особлива увага до дендрологічного парку «Олександрія» обумовлена тим, що досліджувані ставки відрізняються вмістом біогенних елементів, в першу чергу вмістом неорганічних сполук